

Prosjekt Madagaskar 2004-2010 Norges Døveforbund og Atlas-alliansen

PROSJEKT 2: TOLKEUTDANNING

FMMs viktigste formål:
BEDRE LIVSKVALITET FOR DØVE PÅ MADAGASKAR

5 menn i gruppen ECHO = AKO, utdannet som tolk i 1996 – 1998:
Fra venstre ser vi Jules (rektor på Akama), Doric, Rinja, Benja, Finstad (misjonær), Solofo, Rivo.

Det øverste bildet viser godkjente tolker som var samlet for å stifte det gassiske tegnspråktolkforbundet 31. oktober 2010. (Se tekst bak i heftet.)

PROSJEKT TOLKEUTDANNING

Prosjekt ITT

Interpreter Training Task

Rivo og Lolona begynte jakten etter unge hørende i hele Madagaskar. De besøkte alle daværende 7 døveforeninger. De klarte å få med seg 20 unge som var villig til å utdanne seg som tegnspråktolker.

I tillegg til å lære tegnspråk og tegnuttrykk, skal de få innføring i døves historie, døves kultur, døves situasjon, kommunikasjonsteknikk, og også innom psykisk helse, etikk, hørsel o.a. Total skulle de få 280 timers undervisning. FMM klarte å få med seg gode forelesere til de ulike temaene. For eksempel var det doktor Theodore fra hørselsentralen på Akama som underviste om hørsel.

2005

Opplæringens begynnende fase

Situasjon i 2005: 5 mannlige tolker på Madagaskar, og alle bostatt i hovedstaden Antananarivo.

- * Mål: Ha tolk tilknyttet alle døveforeninger i landet
- * Søke etter unge personer som er klar for å bli tolk = 20
- * Starte utdanningen.
- * Plan: 2005 Undervisning i en måned (innføring). Undervisning og praksis i 2006-2007 = Tolkebevis ("diplom")

2006

20 tolke-studenter fortsette å studere.

- Problem: Det blir ikke utlovet jobb/lønn etter utdanningen
- Problem: Dårlig organisering
- * 7 av studentene forlater utdanningen

Studenter i 2005

• Antananarivo	4
• Antsirabe	2
• Toamasina	2
• Morondava	2
• Manakara	2
• Toliara	2
• Antsiranana	2
• Ambositra	1
• Mahajanga	2
• Fianarantsoa	1

Studenter i 2006

• Antananarivo	4
• Antsirabe	1
• Toamasina	2
• Morondava	2
• Manakara	1
• Toliara	1
• Antsiranana	2
• Ambositra	0
• Mahajanga	0
• Fianarantsoa	0

2007

13 tolke-studenter fortsetter og fullfører opplæringen

- Samarbeide med privat universitet
- * God organisering
- * Diploma ("tolke-sertifikat")

Erfaring fra den første perioden

- God:
 - Samarbeid med Universitet
 - Lokale døveforeninger har endelig fått tolk
- Dårlig:
 - CODA: Utdanningen er OK
 - Nye mennesker: 2 års utdanning er ikke nok
 - Ingen lønn
- Døveforeninger trenger flere hjelpere, ikke tolker.

2008

Public service opplæring

- Kontrakt med Helsevesenet
- Opplæring av 10 interesserte (14 i begynnelsen)
- Student-oversikt:
 - Antananarivo sykehus: 1
 - Antananarivo rådhuset: 3
 - Antananarivo sport: 1
 - Mahajanga sykehus: 1
 - Fianarantsoa helsetjenesten: 1
 - Analamanga region: 1
 - Kirke FJKM: 2

Resultater

- Positive
 - Døve får hjelpere
 - Flere personer fra offentlig ansatte vet om døve
 - FMM har folk som driver lobbyvirksomhet
- Negative
 - Ikke nok tolker
 - Noen er ikke arbeidsvillige

Erfaring

- Må innføre tolkenes status
- Døve og hørende må vite hvordan man skal bruke tolk
- Tolkene må være godt organisert
- Spredning = ikke sterk. Sammen = sterk
- Faktisk situasjon: Døveforeninger trenger ikke tolk, men hjelpere (som tidligere døvekonsulenter i Norge).
- FMM trenger flere tolker (møtevirksomheter)

Problemer

- Tolkene trenger lønn
- Døve tolkebrukere kan ikke utbetale lønn
- Døve foretrekker å bruke familie eller ingen = ingen penger
- Regjeringen kan ikke rekruttere tolker
- Funksjonshemmede er ikke prioritert av regjeringen
- Ingen tolke-politikk fra regjeringen
- Ingen policy fra døve (FMM, skole, må CA, CBM, NDF, NMS møtes)
- Døve og hørende vet ikke hvordan de skal bruke tolk
- Ingen modell
- FMM trenger flere tolker (møter), men ikke nok tolk i Tana
- Tolkene har ikke jobb som tolk på full tid
- Politisk krise, farlig å reise fra region

* 2009

Flere tolker i Tana

- Hvorfor?
 - Å være sterk gruppe (organisering)
 - Å være modell for alle regioner
 - FMM har behov for tolker
- Hvordan?
 - Ikke full tid: OK. Avslutning 2005-problemet
 - Ikke nye studenter: Familier eller venner av døve organisasjon.
 - Så bare ett års utdanning

Resultater

- Positive

PROSJEKT TOLKEUTDANNING

- Antananarivo har 20 tolker (FMM OK)
- Ønske om å starte en tolkeforening
- Døve og hørende begynner å kjenne = status
- Negative
 - 20 i begynnelsen - 16 ved utgangen
 - Døve klubber i regionen lei seg (ingen eller få tolker)

Vi tenker:

- Regioner trenger hjelpere
- FMM trenger forbindelser i regjeringen
- Budsjett-reduksjon fra Atlas-alliansen/NDF
- Ikke nok tid / penger til å lære opp nye tolker

* 2010

Flere i opplæring som hjelpere

- Studenter:
 - Departementet for befolkningen: 2
 - Departementet for utdanning: 2
 - Ambositra: 2
 - Farafangana: 1
 - Fianarantsoa: 1
 - Fra samfunnet: 1

Innhentede erfaringer for fremtiden

- Regioner ("fylkene") trenger helst hjelpere
- Godt å trene offentlig ansatte = tildeling fra regjering
- Tolk for lokal døveforening som har mer enn 100 medlemmer
- Mange hørende ønsker enkle tegnspråk-trening
- Døveskolen behøver tegnspråk-opplæring for lærere

TV-nyheter tolk problem

- Ingen lønn fram til nå. To hørende tolker TV-nyhetene halv time - fra kl 12.00 - hver dag gratis

Framtidig-prosjektet

- Tolkeutdanningen i en region
- Enkle / sertifisert SL trening for hørende
- Mer opplæring for departements ansatte
- Mer opplæring for hjelpere (sykehus og døve klubber i andre regioner)

Episoder

- * Nesten overalt opplevde FMM at arrangørene trodde at FMM selv betalte for tolkeoppdrag. Hvis det skulle være slik, ville det bli svært dyrt for FMM. FMM jobber for å gi bedre informasjon.
- * President i FMM, Dimby, fortalte om møtet hos Handicak International (HI) der representanter fra andre organisasjoner også var med. Møtet skulle starte kl 09, men siden HI ikke ville betale tolkelønn, ble det ikke noe tolk for Dimby. Etter mye om og men, og press fra de andre representantene, beklaget en representant fra HI for slett oppførsel. Fra da av betalte HI tolkelønn på møtene.

Slik ser "tolkebeviset" ut.

They are new Interpret (Mr Tovo from Antananarivo, Mr Jear Toliary, Mr Nikoo Morondava, Ms Onja Antananarivo, Mr Theophile Diego).

Rapport fra FMMs generalsekretær Dimby 5. aug. 2005:

Today morning, invited came at Akama:

- * Director of the advisers the Population Ministry represented the Minister of the population.
- * Director of the Social Security
- * Director of the population in Region Antananarivo
- * Director of the general business represented the President of the region Analamanga (Antananarivo)
- * Responsible of the politic and social in Antananarivo represented the Mayor Antananarivo
- * Reverend Doctor Roger: President of the Association of the Protestant Church in Madagascar.
- * And also came Journalist TVM, MBS,RTA,RNM.
- * Cause opening 20 new training Interprets. (8 men and 12 women)
- * 4 Interprets from Antananarivo, 2 Toamasina, 2 Diego, 2 Mahajanga, 2 Morondava, 2 Antsirabe, 1 Fianarantsoa, 1 Ambositra, 2 Manakara, 2 Toliary.

They are represented the State met opening 20 new Interpret for Federation of the Deaf in Madagascar

They are first 20 new Interprets for the Federation of the Deaf in Madagascar.

PROSJEKT TOLKEUTDANNING

President of the FMM to talk to new Interpreter Ms Hary from Manakara.

14. desember 2007: 13 nye tegnspråktolker godkjent på Madagaskar.

Two hearing women are new Interprets for Deaf in Antsirabe. Mrs Randrianarisoa Célestine (cloth cap). Her Parents are Deaf. Mrs Rakotomalala Haingo Clara, sister of Deafs Lala and Lolona.

FMM-presidenten signerer "tolkesertifikatet" - Diploma.

Tekst hentet fra Bekymringsmeldingen, skrevet av NDFs representanter på Madagaskar 20.-28. oktober 2010:

Dersom Tolkeutdanningen legges ned (det er allerede "lagt ned")

FMMs prosjektgruppe ITT har siden starten i 2005 møysommelig bygget opp et godt program for tolkeutdanningen på Madagaskar, med gode lærerkrefter. Før hadde Madagaskar bare 5 mannlige tegnspråktolker – alle bosatt i hovedstaden. Nå har FMM (= Døveforbundet på Madagaskar) 35 godkjente tegnspråktolker, spredt over hele landet.

Tolketilbudet ble stoppet i 2010 fordi den økonomiske støtten fra NDF/Atlas-Alliansen ble dramatisk kuttet.

I stedet underviste FMM 20 hørende på en ukers kurs til å bli såkalt "hjelpere". De har sine faste jobber (sykehus, offentlige kontorer osv) og kan i dag hjelpe døve som er innom disse stedene, ikke som tolk men som helper.

Kutt i støtten kom altfor tidlig, for FMM var absolutt ikke ferdig med å få flere hørende til å utdanne seg som tegnspråktolker (viktig blant annet for framtidens døve som skal inn på hørende skoler på hjemstedet)

Tolkeforbundet på Madagaskar

ble opprettet søndag ettermiddag 31. oktober 2010 (se bildet på forsiden). Forbundets navn er **FMTTM: Fikambanan'ny Mpandikateny amin'ny Tenin'ny Tanana** (gassisk), som betyr "Association of gassisk sign language interpreter".

Presidenten heter Noro Aina. Hun er en av TV-nyhets-tolker. Hun er den som vil bli lønnet av departementet for befolkningen.

Hun kan være god å ha når en skal drive lobbyvirksomhet i departementet (det var blant annet det å drive lobbyvirksomhet som man snakket om før valget). Alle 35 godkjente tegnspråktolker var invitert til helgens seminar. 27 av dem deltok. Tolkeforbundet er uavhengig, men den samarbeider med FMM (Døveforbundet på Madagaskar).

Tolkeforbundet skal ha generalforsamling hvert 2. år. Styret velges hvert 4. år, og vil bli gjennomført samme år som FMM har landsmøte og valg (neste gang i 2012). Derfor blir neste styrevalg i Tolkeforbundet i 2012. Denne gangen vil styret arbeide for 2 år.

Tolkeforbundet er ikke ansvarlig for tolkeutdanning. Det er det FMM som tar seg av. Tolkeprosjektet (FMM) behøver flere kurs og det er behov for enda flere tolker. Alle nye godkjente tolker kan registrere seg for å være medlem i Tolkeforbundet.